

Lausunto järjestelmätoimittaja tilikausi 2024

Diaarinumero: VN/9033/2023

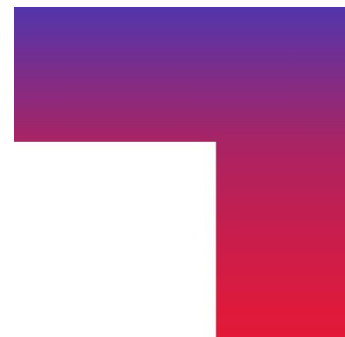


To: Valtiovarainministeriö (kirjaamo.vm@gov.fi)

From: CGI:n Raintance taloushallinnon järjestelmän edustajat

Date: 3.5.2023

Subject: Lausunto kuntien ja hyvinvointialueiden raportoinnista taloustietojen tietosisällöistä ja teknisistä kuvauksista vuodelle 2024



Yleistä:

- Taksonomiataulukoiden nimeämisestä:

Nyt esim. KKTR-paketin nimiöinti muotoa: **taulukkomalli-KKTR_2019-v10-kktr_gaap_ind** taksonomiassa vuodelle **2023 (taksonomiatunnus 2022-06-17)** ja samalla nimellä ed.vuoden taksonomiassa **2022 (taksonomiatunnus 2021-08-27)**, vaikka sisältöön olikin tullut muutoksia. Miksi näin?

Oletimme, että jos päivämääräleima ei ole taulukkomallin nimessä muuttunut, niin sisältöään ei ko. taulukkomallin osalta olisi muuttunut. Mutta kuitenkin esimerkin taulukkomalliin oli tullut rivikuvausten muutoksia. Helpottaisi järjestelmätoimittajan työtä (tarkistukset/määritykset), jos voisi olettaa, että *samanniminen tiedosto tarkoittaa sitä, ettei taulukon sisältöön ole ed. versioon verrattuna tullut mitään muutoksia.*

Ehdotus: kenttänumerot tms. kohdat ovat muuttuneet edellisestä versiosta, voisiko taulukkomalleissa käyttää kenttäkommentteja tai väriytyksiä, joilla muutokset erottuisivat selkeästi.

- Kenttien pakollisuus/vapaaehtoisuus virheet olisi pitänyt laatijataholla paremmin käydä läpi jo niiden laadintavaiheessa, ettei näitä jälkikäteen korjauksia olisi niin paljon. Kyse on pitkälti taulukoiden osalta ollut kopioi-liitä-toiminnallisuuden käytöstä ja ihmetyttää, miksi sinne on niin paljon vielä jäänyt soluväriyty -virheitä (keltainen=pakollinen, harmaa=vapaaehtoinen).

Taksonomiamuutokset aiheuttavat aina järjestelmätoimittajan taholla lisätarkistus- ja muutostöitä olemassa oleviin raporttimäärityksiin, mikä aiheuttaa edelleen mahdollisia lisäkustannuksia myös raporttijatoholle (kunnat, kuntayhtymät, hyvinvointialueet).

- Raporttien näkökulmaa:

Raportoijille (nyt eritoten kunnat ja kuntayhtymät) ei jää juuri mahdollisuuksia kehittää omaa laskentatointaan jouhevasti tukemaan raportointivaatimuksia, kun sisältöön tulee pieniäkin tarkistuksia vuosittain. Ja toisaalta, raportointivaatimusten muutosten takia vie itse raportointityö fokusta sen sisällöstä, ei pystytäkään välttämättä varmuudella varmistumaan sisällön oikeellisuudesta loppuun asti, kun aika kuluu tietojen keruuseen ja tiedon olemassaolon varmistamiseen.

Kommentit / havainnot kuntien ja kuntayhtymien XBRL-taksonomian tietosisältöjen ja teknisten kuvausten muutoksiksi tilikaudelle 2024:

Muutosesityksen numero, muutostyyppi ja raportti-kokonaisuus	Havainto / kommentit	Korjausesitys
1 Tililuettelomuutos	(Liite5) Tililuetteloon lisätty tiliryhmä Muut pitkävaikutteiset menot (1010–1019) on sisennetty väärin.	Muut pitkävaikutteiset menot pitäisi olla samalla tasolla kuin Aineettomat oikeudet, Konserniliikearvo ja Ennakkomaksut.
1 Tililuettelomuutos	Tietokoneohjelmistoihin liittyvät tilit 1005 ja 1011 (uusi): tämä muutos voi aiheuttaa kunnilla/kuntayhtymillä nykyisen käyttöomaisuuden läpikäyntiä ja muutoksia käyttöomaisuuskirjanpitoon sekä tasekirjauksiin. Nämä muutokset voivat olla heille työläisiä. Miten nämä mahdolliset muutokset tullaan ohjeistamaan heille?	Kuntaliitolta tai muulta taholta toivotaan ohjeistusta kunnille / kuntayhtymille siitä, miten he käyvät läpi nykyisin käytössä olevan tilinsä Tietokoneohjelmistot (1005) sisällön ja mahdolliset muutokset käyttöomaisuuskirjanpitoonsa sekä taseeseensa.
2 – 3 Taulukkomallin muutos / KKYTT	Emme kannata ehdotusta jakaa KKYTT raporttipakettia kahtia (KKYTT & KKYTA) ja yhdistellä nykyisiä osia (k-t17 & k-t19). Olemme vuoden 2023 raportoinnin osalta tehneet jo KKYTT raportointikokonaisuuden toteuttamiseksi ratkaisumallin. Mutta tämän muutoksen johdosta se pitäisi purkaa ja tehdä toisenlainen ratkaisu. Tällaiset muutokset aiheuttavat aina lisätöitä eli järjestelmämäärittysten muutoksia. Huomioitavaa myös, vaikka nämä ns. rivi-lisäykselliset raporttiosiot erotettaisiin eri pakettiin (KKYTA), niin silti KKYTT kokonaisuuteen jää paljon sellaisia raportoitavia tietoja, jotka eivät ole poimittavissa suoraan kirjanpidosta, vaan niiden raportointia varten pitää järjestelmään toteuttaa tietynlainen tiedonkeruun lomakepohja.	Voisiko raporttipaketti KKYTT säilyä edelleen yhtenä pakettina?
9 Taulukkomallin muutos / TOTT	Vaikka raportoitavat solut eivät muutu, rivit saavat kuitenkin uudet kohdisteet ja kenttätunnisteet. Tällaiset kenttätunnistemuutokset aiheuttavat aina lisätöitä eli muutoksia (vuosikohtaisesti) järjestelmämäärittäksiin.	

Yleistä:

Eikö KTAS ja KTPE-raportteihin tule vastaavaa muutosta Lainakannan muutosten osalta kuin HTAS-raporttiin on esitetty?

Kommentit / havainnot hyvinvointialueiden ja hyvinvointiyhtymien XBRL-taksonomian tietosisältöjen ja teknisten kuvausten muutoksiksi tilikaudelle 2024:

Muutosesityksen numero, muutostyyppi ja raportti-kokonaisuus	Havainto / kommentit	Korjausesitys
5 Taulukkomallin muutos / HHKNR	"Poistetaan <i>Konserniliiketoiminta</i> tili 1012 taulukkomallista HHKNR". Tekstissä kirjoitusvirhe: HHKNR -> HHKNR	Muutosdokumenttiin kirjoitusvirheen korjaus.
6 Taulukkomallin muutos / HTAS, HHTPA	"Jaetaan toimialakohtaiset taulukot omiksi raporttikokonaisuuksikseen. Uusien kokonaisuuksien nimet ovat: HTAT ja HHTPA." "Samoja kohdennuksia tulee muussa tapauksessa saman raportointikokonaisuuden sisälle kahteen taulukkoon." Emme kannata ehdotusta jakaa mainittuja raporttipaketteja HTAS ja HHTPA kahteen erilliseen osaan. Ongelma "samojen kohdennusten tulemisista raportointikokonaisuuksien sisällä kahteen taulukkoon" tulee ratkaista joka tapauksessa jo 2023 tietojen raportoinnin yhteydessä, joten muutos teknisen syyn vuoksi ei pitäisi olla enää tarpeen. Olemme vuoden 2023 raportoinnin osalta tehneet jo ko. raportointikokonaisuuksien HTAS ja HHTPA toteuttamiseksi ratkaisumallit. Mutta tämän ehdotetun muutoksen johdosta se pitäisi purkaa ja tehdä ko. toteutukset uudelleen. Tällaiset muutokset aiheuttavat aina lisätöitä sekä järj.toimittajalle (järjestelmämäärittelysten muutoksia) että raportoijille.	Voisiko raporttipaketti HTAS säilyä edelleen yhtenä pakettina (sama kokonaisuus kuin v.2023)? Voisiko raporttipaketti HHTPA säilyä edelleen yhtenä pakettina (sama kokonaisuus kuin v.2023)? ks. Alla kohta Yleistä (2.)
7 - 8 Taulukkomallin muutos / HHYTT	Emme kannata ehdotusta jakaa HHYTT raporttipakettia kahtia (HHYTT & HHYTA) ja yhdistellä nykyisiä osia (h-t17 & h-t19). Olemme vuoden 2023 raportoinnin osalta tehneet jo HHYTT raportointikokonaisuuden toteuttamiseksi ratkaisumallin. Mutta tämän muutoksen johdosta se pitäisi purkaa ja tehdä toisenlainen ratkaisu. Tällaiset muutokset aiheuttavat aina lisätöitä eli järjestelmämäärittelysten muutoksia. Huomioitavaa myös, vaikka nämä ns. rivi-lisäykselliset raporttiosiot erotettaisiin eri pakettiin (HHYTA), niin silti HHYTT	Voisiko raporttipaketti HHYTT säilyä edelleen yhtenä pakettina?

Muutosesityksen numero, muutostyyppi ja raportti-kokonaisuus	Havainto / kommentit	Korjausesitys
	kokonaisuuteen jää paljon sellaisia raportoitavia tietoja, jotka eivät ole poimittavissa suoraan kirjanpidosta, vaan niiden raportointia varten pitää järjestelmään toteuttaa tietyntyylinen tiedonkeruun lomakepohja.	
9 Taulukkomallin muutos / HHTNR, HTPE, HTTPA, HTAT	"Lisätään toimialakohtaisiin raportointeihin uusi ulottuvuus "ei-toimialoille kohdistettavat erät", joka summautuu kaikki palveluluokat yhteensä-tasolle" Esim. HHTNR-tilikemallissa lukee otsikkona "Palveluluokille kohdistamattomat erät", mutta tämä osio olisi kuitenkin tarkoitus summata "Kaikki palvelu- ja tehtäväluokat yhteensä" -kohtaan. Miten tämä näkyy sitten (vai näkyykö mitenkään) palveluluokkakohdaisessa (HHTPP) raportoinnissa? Onko näille ns. palveluluokille kohdistamattomille kuitenkin oltava olemassa joku oma palveluluokkakoodi (millä ne voidaan erottaa muista toimialoista / palveluluokista)? Toimialajakohan on nykyisin johdettavissa palveluluokista: - sote: palveluluokat 2* - pela: palveluluokat 4* - hallinto- ja tukipalv.: palveluluokat 5* - yleiskat.rah.ulkop: palveluluokat 6*	Terminologian tarkistus / ehdotus: Voisiko ko. ehdotetun "ei-toimialoille kohdistettavat erät" tai "palveluluokille kohdistamattomat erät" nimenä ollakin esim. Rahoitus ja tilinpäätös? Ja lisäksi ko. Rahoitus ja tilinpäätös voisi olla oma "haamu"palveluluokkakoodi (esim. 8001), jota ei kuitenkaan nosteta palveluluokkaraportointiin, koska siihen erään kirjataan sellaisia tilejä, joita ei muilta palveluluokilta kysytä (valtion rahoitus, satunnaiset erät, tilinpäätössiirrot).
15 Taulukkomallin muutos / HTAS	Tulossa HTAS-raporttiin olisi uusi summarivi (ei pakollinen) Lainakannan muutokset sekä uudet raportoitavat tiedot (pakolliset) Pa.lainojen lisäys, Pa.lainojen vähennys, La.lainojen muutos. Eikö vastaavaa muutosta esitetä HTPE -raportilla, sillä HTAS ja HTPE -taulukkomallit yleensä vastaavat toisiaan (kuten kuntapuolella KTAS ja KTPE). Nyt ko. rivien lisäystä ei ainakaan huomioituna HTPE-tilikemallissa.	Jos ko.lisärivit tulevat HTAS-raporttiin, niin eikö ne tulisi lisätä myös HTPE-raporttiin yhtenäisyyden vuoksi? Taulukkomallien tarkistus myös kunnan/kuntayhtymän puolella, eikö vastaavaa muutosta tule KTAS ja KTPE-raportteihin (ks. kohta Yleistä kuntalausunto kohdassa yllä)?
16 Taulukkomallin muutos / HKOTR	"Lisätty tuloslaskelmaan tili 7222 ja tili 7223. Lisätty konsernitaseeseen tili 1008 ja tili 2399."	

Muutosesityksen numero, muutostyyppi ja raporttikokonaisuus	Havainto / kommentit	Korjausesitys
	Nämä tiedot eivät olleet hyvinvointialueen taulukkomalleissa vuodelta 2023 (mutta ovat kuntapuolen KKOTR taulukkomallissa vuodelta 2023), eli miten raportoidaan hyvinvointialueen osalta vuodelta 2023 eli eikö ko. kohtia raportoida ollenkaan (vai raportoidaanko kuin kunnillakin vuodelta 2023 eli tämän 2024 taulukkomallin mukaisesti)?	Toivotaan, että vuoden 2023 raportointi voidaan hyvinvointialueen HKOTR osalta tehdä tämän v.2024 mallin mukaan.
19 Tekstimuutos / HTAS (HTAT), HTPE, HHTPA	"Pelastustoiminta korjataan muotoon pelastustoimi." Puuttuuko raporttikokonaisuuksien listasta mahd. uusi HHTPA? Vaikka muutos voi tuntua ns. pieneltä tekstimuutokselta, niin tämäkin muutos aiheuttaa lisätöitä eli muutoksia olemassa oleviin järjestelmämäärityksiin.	Mikäli raporttikokonaisuus HHTPA tulee, niin sen pitäisi näkyä tämän muutoskohdan listalla.
22 Ohje / HTAS, HTPE, HHTNR	"Lisätään toimialakohtaisten raporttikokonaisuuksien taulukoissa riville Rahoitustuotot ja -kulut etumerkkiohje." Puuttuuko raporttikokonaisuuksien listasta mahd. uudet HTAT ja HHTPA? Tarkoittaako tämä ohjemuutos käytännössä syöttötaulukoita eli excel-lomakepohjia?	Mikäli muutos koskee myös uusia raporttikokonaisuuksia HTAT ja HHTPA, niin niiden pitäisi näkyä tämän muutoskohdan listalla.

Lisäksi seuraavat asiat, joita ei ollut huomioituna taulukkomalleissa, eikä listattuna muutokset dokumentissa (olemme lähettäneet näistä kuntadata@valtiokonttori.fi huomautukset jo v.2023 raportoinnin/taulukkomallien osalta):

1. **HHTPA h-t10:** ks. v.2023 taulukkomalli: puuttuu sisäisten toimintatuottojen ja -kulujen pakollisuus (ovat HHKNR-raportointikokonaisuudessa pakollisia ko. tiedot).

Tätä asiaa ei v.2024 taulukkomallimuutoksissa ole mainittuna, eikä korjattuna HHTPA-taulukkomallissa (4.4.2023).

2. **HHTPP h-t08:** ks. v.2023 taulukkomalli:
 - a) Palveluluokalta 2281: puuttuu pakollisuustieto riviltä R1000 (4800-4899 Vuokratulot) sisäisten sektorilta
 - b) Palveluluokka 2283: puuttuu pakollisuustieto riviltä R1680 (7240 Muut arvonalentumiset), ulkoinen sektori
 - c) Palveluluokat 2476, 2484, 2488, 2531, 2532, 2534, 2535, 2536, 2537, 2538, 2545, 2561, 2601, 2603, 2604, 2606, 2607, 2612, 2902, 2903, 2906, 2907, 4802, 4803, 4804, 4805, 4808, 5110, 5255, 5501 ja 6020: Pakollisena on summatason tieto rivillä R0340 (4150-4229 Muut henkilösivukulut), vaikka muilla palveluluokilla ei ole.

Em. asioita ei v.2024 taulukkomallimuutoksissa ole mainittuna, eikä korjattuna HHTPP-taulukkomallissa (4.4.2023).

Yleistä:

1. Terminologiasta ja sen yhdenmukaisuudesta eri taulukkomalleissa:

- Käytetäänkö talousarviotietojen raportoinnissa termejä (tulot/tuotot, menot/kulut) yleensä eri tavoin kuin toteumatietojen raportoinnissa?

Onko tarkistettu, että vastaavia käsitteitä on käytetty johdonmukaisesti samalla tavoin eri raporttikokonaisuuksissa?

Toimintatulot / Toimintamenot (esim. HTAS, HTPE) vai

Toimintatuotot / Toimintakulut (esim. HHTPP)

Vyörytystuotot / Vyörytyskulut (esim. HTAS, HTPE, HHTPP)

Entä Rahoitustulot / Rahoitusmenot (esim. HTAS, HTPE, HHTPA) vai

Rahoitustuotot / Rahoituskulut?

2. Taulukkomallien muutoksista, uusista taulukkomalleista:

- Kunta/kuntayhtymäpuolen taulukkomalleissa tapahtui jo paljon muutoksia vuosina 2021-2022-2023. Olisi oletettua, että näistä "lastentaudeista" olisi jo opittu, eikä samanlaista "muutosrumbaa" tehtäisi nyt hyvinvointi-taulukkomallien osalta (2023-2024). Tämä antaa tietojenkeruiden suunnittelusta huolimattoman vaikutelman.

Miksi hva-raportointia ei lähtökohtaisesti suunniteltu jo sillä tasolla, että raporttipaketit (taulukkomallit) olisivat heti hva-raportoinnin alkaessa v.2023 olleet riittävällä tasolla (viittaus v.2024 raportoinnin osalta suunnitellaan toimialakohtaisten raporttien erottamisesta HTAS ja HHTPA -taulukkomalleista).